

Starosta Poznański

Szanowna Pani

Maria Tomaszewska

Dyrektor

Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego
dla Dzieci Niewidomych

im. Synów Pułku w Owińskach

Pl. Przemysława 9

62-005 Owińska

Wasze pismo z dnia:

Znak:

Nasz znak: KO.1711.7.2018

Data: 20.08.2018 r.

Sprawa: wystąpienie pokontrolne w związku z przeprowadzoną kontrolą na temat gromadzenia środków publicznych

Wydział Audytu i Kontroli Starostwa Powiatowego w Poznaniu przeprowadził w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach kontrolę w zakresie gromadzenia środków publicznych, w tym:

- a) ustalenie procedur wewnętrznych w zakresie gromadzenia środków publicznych,
- b) zawieranie umów związanych z gromadzeniem środków publicznych,
- c) ustalenie i windykacja należności,
- d) ewidencja rozrachunków,
- e) przekazywanie zrealizowanych dochodów własnych powiatu,
- f) sprawdzenie stopnia realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych po poprzednich kontrolach.

Kontrolę przeprowadzono w dniach od 04.06.2018 r. do 22.06.2018 r. na podstawie upoważnienia Starosty Poznańskiego sygn. RUiP.449.2018 z dnia 23.05.2018 r.

Okres objęty kontrolą: od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli z dnia 05.07.2018 r., podpisanym w dniu 05.07.2018 r. przez dyrektora jednostki i główną księgową. W piśmie z dnia 09.07.2018 r. sygn. SOSW.SG/091/4/2018 dyrektor jednostki złożyła dodatkowe wyjaśnienia do protokołu.

W trakcie kontroli ustalono, co następuje:

Sprawdzenie stopnia realizacji zaleceń pokontrolnych, ustalenie procedur wewnętrznych w zakresie gromadzenia środków publicznych

1. Poprzednia, planowa kontrola przeprowadzona została w jednostce przez Wydział Audytu i Kontroli Starostwa Powiatowego w Poznaniu w okresie od dnia 15.11.2016 r. do dnia 25.11.2016 r. Zakres kontroli dotyczył prowadzenia gospodarki kasowej oraz gospodarowania środkami Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. W wyniku sprawdzenia stopnia realizacji zaleceń pokontrolnych zawartych w wystąpieniu pokontrolnym sygn. KO.1711.24.2016 z dnia 31.01.2017 r. ustalono, iż zalecenia zostały wdrożone i są realizowane, za wyjątkiem zalecenia dotyczącego uwzględnienia wskazanej niedopłaty odpisu na ZFŚS w wysokości 92,52 zł w ostatecznym rozliczeniu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych za rok 2017 - ustalenia pkt II.18 – II.20 protokołu.

W piśmie z dnia 09.07.2018 r., sygn. SOSW.SG/091/4/2018 dyrektor jednostki wyjaśniła, iż zalecenie nie zostało wykonane z powodu zmiany osoby na stanowisku głównego księgowego w jednostce, zapewniając jednocześnie, iż zalecenie zostanie wykonane w grudniu 2018 r. wraz z rozliczeniem rocznym Funduszu Świadczeń Socjalnych.

2. Dyrektor jednostki ustaliła, w formie instrukcji i regulaminów, pisemne procedury wewnętrzne w zakresie gromadzenia środków publicznych w jednostce. W kontrolowanym okresie Ośrodek nie posiadał procedur windykacji należności cywilnoprawnych. Zespołowi kontrolującemu okazano obowiązującą od dnia 01.01.2018 r. „Procedurę Windykacji Należności Cywilnoprawnych w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych w Owińskach” wprowadzoną Zarządzeniem Nr 37 Dyrektora Ośrodka z dnia 20.12.2017 r. Ponadto stwierdzono, iż w „Kartach obiegu dokumentów” nie zawarto regulacji dotyczących należności z tytułu pobierania opłat za duplikaty świadectw i legitymacji - ustalenia pkt III.21 – III.27, pkt IV.33 protokołu.

W piśmie z dnia 09.07.2018 r., sygn. SOSW.SG/091/4/2018 dyrektor jednostki złożyła stosowne wyjaśnienie oraz zapewniła, iż regulacje zostaną opracowane i wdrożone do dnia 31.08.2018 r.

3. Jednostka nadrzędna ustaliła procedury dotyczące gromadzenia środków publicznych – ustalenia pkt III.28 – III.31 protokołu.

Gromadzenie środków publicznych

4. Ośrodek uzyskiwał dochody budżetowe z tytułu: kosztów upomnień i umorzeń, wydawanych duplikatów legitymacji szkolnych, wyżywienia dzieci korzystających z internatu i świetlicy, pracowników Ośrodka oraz innych osób, wynajmu lokali mieszkalnych, pomieszczeń, sali gimnastycznej, zakwaterowania w internacie osób, instytucji z zewnątrz. Ponadto jednostka uzyskiwała dochody z tytułu otrzymanych odszkodowań za szkody, otrzymanych darowizn, nadpłaty za energię elektryczną oraz uzyskiwała dochody ze sprzedaży

składników majątkowych oraz z pozostałych odsetek. Uzyskane dochody ewidencjonowane były w dziale 845 – edukacyjna opieka wychowawcza, rozdziale 85403 – specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze – ustalenie pkt IV.32 protokołu.

Pozyskiwanie dochodów z tytułu wydawanych duplikatów legitymacji szkolnych i świadectw w paragrafie 610 i 690 - ustalenie i windykacja należności

5. Duplikaty świadectw i legitymacji wydawane były po złożeniu wniosków, tj. odręcznych pism bądź gotowego wzoru wniosku, z prośbą o wydanie duplikatu, skierowanych do dyrektora Ośrodka, po dokonaniu opłaty, która następowała do kasy Ośrodka. O konieczności dokonania wpłaty i jej wysokości informowano zainteresowanych ustnie – ustalenie pkt IV.35 protokołu.
6. Wydawane duplikaty legitymacji szkolnych oraz duplikaty świadectw podlegały ewidencji prowadzonej odrębnie w sekretariatach poszczególnych szkół. Ponadto w jednostce funkcjonował jeden wspólny dla wszystkich wydanych legitymacji i ich duplikatów „*Rejestr wydanych legitymacji szkolnych; księga druków ścisłego zarachowania*”, założony 01.01.1999 r., w którym potwierdzano odbiór wydanych duplikatów. Weryfikując okazane rejestry kontrolujący ustalili, iż jednostka nie uzyskiwała dochodów z tytułu wydawanych duplikatów świadectw szkolnych – ustalenia pkt IV.34 i IV.36 – IV.39 protokołu.
7. Legitymacje uczniowskie oraz gilosze (świadectwa szkolne) podlegały ewidencji druków ścisłego zarachowania. Odpłatność za wydawane duplikaty była zgodna z załącznikiem do ustawy z dnia 16.11.2006 r. o opłacie skarbowej (tj. *Dz. U. z 2016, poz. 1827 ze zm.*) oraz z informacją przekazywaną uczniom w momencie zwracania się z wnioskiem o wydanie duplikatu świadectwa, legitymacji – ustalenia pkt IV.40 – IV.41 protokołu.
8. Kontrolujący zweryfikowali zgodność ewidencji wystawionych duplikatów z dokonanymi wpłatami do kasy jednostki celem sprawdzenia kompletności pobierania opłat za duplikaty legitymacji szkolnych. Nie stwierdzono różnic. Dokonane wpłaty do kasy zostały prawidłowo udokumentowane i zaewidencjonowane w księgach rachunkowych jednostki zgodnie z obowiązującym planem kont. Kontrolujący ustalili, iż dochody z tytułu opłat za duplikaty legitymacji szkolnych, jednostka ewidencjonowała na dziale 854 - *edukacyjna opieka wychowawcza, rozdziale 85403 – specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze*. Dochody z tytułu opłat za wydane duplikaty legitymacji szkolnych dotyczą zadań realizowanych w szkołach i w związku z tym winny być ewidencjonowane w dziale 801 – *oświata i wychowanie*, ze wskazaniem rozdziału właściwego dla danego rodzaju szkoły, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (t.j. *Dz.U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm.*) – ustalenie pkt V.86 protokołu.

W piśmie z dnia 09.07.2018 r., sygn. SOSW.SG/091/4/2018 dyrektor jednostki zapewniła, iż dochody z tytułu opłat za duplikaty i świadectwa szkolne będą księgowane w rozdziałach poszczególnych szkół.

Wpływy z tytułu kosztów upomnień i umorzeń w paragrafie 640 - ustalenie i windykacja

9. Na podstawie otrzymanego wydruku z Systemu Progman Finanse „*Analityka kont (wg dokumentów)* Od m-ca: Styczeń do m-ca: Grudzień roku 2017 dla kont 2_--_-0640 analitycznych” kontrolujący ustalili, iż jednostka uzyskiwała dochody z tytułu: upomnień, nie wnoszenia terminowych opłat za wyżywienie dzieci przebywających w Ośrodku oraz z tytułu umorzenia bezskutecznej egzekucji – ustalenie pkt V.87 protokołu.
10. Sporządzone upomnienia ewidencjonowano w „*Ewidencji wystawionych upomnień*”, podpisywał je dyrektor jednostki, dołączano do nich potwierdzenie odbioru przesyłki. Dochody wynikające z kosztów wystawionych upomnień zaewidencjonowano prawidłowo w księgach rachunkowych na podstawie sporządzonych zestawień „*Koszty upomnienia...*”, co dokumentowały okazane do kontroli dowody księgowe – ustalenia pkt V.88 – V.90 protokołu.
11. Zarachowanie umorzonego dochodu, wynikającego z kosztów wystawionego upomnienia, zostało zaewidencjonowane w księgach rachunkowych jednostki na podstawie „*Postanowienia w sprawie umorzenia postępowania egzekucyjnego*”, sporządzonego przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Mogilnie oraz na podstawie dokumentu podpisanego przez z-cę dyrektora ds. administracyjnych oraz przez główną księgową, w którym wskazano kwoty należności wraz z paragrafem, które należało wyksięgować. Umorzony dochód został poprawnie zaewidencjonowany w księgach rachunkowych, co dokumentował okazany do kontroli dowód księgowy – ustalenie pkt V.91 protokołu.

Zawieranie umów związanych z gromadzeniem środków publicznych w paragrafie 750 – ustalenie i windykacja

Najem lokali mieszkalnych

12. Umowy w zakresie najmu lokali mieszkalnych zawierane były przez dyrektora jednostki. Ich sporządzaniem zajmowała się, zgodnie z zapisami *Karty obiegu dokumentów finansowo-księgowych* – z-ca dyrektora ds. administracyjnych. Prowadzono rejestr umów najmu lokali mieszkalnych – ustalenie pkt IV.42 protokołu.
13. W treści umów najmu lokali mieszkalnych zawarto informacje dotyczące przedmiotu umowy: wskazania przez najemcę osób uprawnionych do zamieszkania w lokalu; szczegółowych warunków korzystania z lokali mieszkalnych, wysokości czynszu i zryczałtowanych opłat nierozdzielnie związanych z wynajmowanym lokalem, warunków płatności, czasu trwania umowy. Ponadto informowano m.in. o: naliczaniu odsetek ustawowych za każdy dzień opóźnienia w płatnościach. Umowy z zakresu gromadzenia środków publicznych, z okresu objętego kontrolą, ze strony Ośrodka podpisywane były przez dyrektora. Główna księgowa wyjaśniła, iż nie występowało do Zarządu Powiatu w Poznaniu o zgodę na zawarcie

umów najmu na czas dłuższy niż 3 lata, w związku z zawarciem 13 umów najmu lokali mieszkalnych od dnia 01.01.2017 r. na czas nieoznaczony. Zgodnie z art. 43 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (*t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 121 ze zm.*), zarządca obowiązany jest uzyskać zgodę właściwego organu, tj. Zarządu Powiatu, na zawarcie umowy najmu na czas nieoznaczony. Zgoda taka co do zasady winna zostać udzielona przed zawarciem umowy – ustalenia pkt IV.43 – IV.44 protokołu. W piśmie z dnia 09.07.2018 r., sygn. SOSW.SG/091/4/2018 dyrektor jednostki złożyła stosowne wyjaśnienia i zadeklarowała, iż zwróci się do Zarządu Powiatu o zgodę na dalsze funkcjonowanie w/w umów w aktualnym stanie prawnym.

14. W umowie najmu nr 7/2017 z dnia 05.01.2017 r. ustalono rozbieżności dotyczące liczby osób wskazanych przez najemcę (uprawnionych) do zamieszkania w lokalu między zapisami umowy a liczbą osób od której naliczane są zryczałtowane opłaty wchodzące w skład opłaty za najem. Główna księgowa złożyła wyjaśnienia, w których potwierdziła ustalony stan faktyczny – ustalenie pkt IV.45 protokołu.

W piśmie z dnia 09.07.2018 r., sygn. SOSW.SG/091/4/2018 dyrektor jednostki wyjaśniła, iż w umowie najmu nr 7/2017 z dnia 05.01.2017 r. aneksem wprowadzono zmianę w liczbie lokatorów.

15. Główna księgowa przedłożyła kontrolującą dokumentację na podstawie, której ustalono stawki czynszu lokali mieszkalnych oraz zestawienie pn *Czynniki mające wpływ na stawkę bazową czynszu* oraz składowe zryczałtowanych opłat za wodę zimną, ścieki i nieczystości stałe, gaz (c. o.) – ustalenia pkt IV.46 – IV.48 protokołu.

16. Dokonywanie transakcji związanych z najmem lokali mieszkalnych nie było dokumentowane fakturami (rachunkami). Najemcy uiszczali opłaty na podstawie zapisów umów – miesięcznie (z góry) w terminie do ostatniego dnia każdego miesiąca. Przypis należności generowano poleceniem księgowania dotyczącym zarachowania należności za czynsze z datą operacji gospodarczej – ostatni dzień każdego miesiąca. Dekrety Wn 221-10-854-85403-0750-00(...), Ma 720-10-854-85403-0750 z kwotą i wskazaniem nr umowy najmu. Wpływ płatności z tytułu najmu lokali mieszkalnych w 2017 roku ujmowano w księgach rachunkowych wyciągiem bankowym: Wn 130-10-854-85403-0750, Ma 221-10-854-85403-0750-00(...) lub raportem kasowym: Wn 101-10-01, Ma 221-10-854-85403-0750-00(...) z opisem wskazującym imię i nazwisko najemcy – ustalenia pkt V.92 – V.93 protokołu.

17. W toku kontroli dokonano sprawdzenia terminowości regulowania płatności przez najemców lokali mieszkalnych w 2017 roku. Ustalono, iż 8-u z 13-u najemców regulowało płatności terminowo i w kwotach zgodnych z ustalonymi w umowach najmu – zerowe salda na koniec 2017 r. na wydruku analityki konta 221-10-85403-0750-00(...) dla poszczególnych kontrahentów. Dla pozostałych najemców z uwagi na nieterminowe regulowanie płatności wystawiano noty odsetkowe – ustalenia pkt V.94 – V.95 protokołu.

Zawieranie umów związanych z gromadzeniem środków publicznych – pomieszczenia Ośrodka

18. Umowy w zakresie wynajmu pomieszczeń zawierane były przez dyrektora jednostki oraz parafowane przez główną księgową. Ich sporządzaniem zajmowała się z-ca dyrektora ds. administracyjnych, na podstawie kontaktu telefonicznego lub mailowego osób/firm zainteresowanych wynajmem pomieszczenia lub zakwaterowaniem w internacie. Obowiązująca od 01.01.2017 r. „Karta obiegu dokumentów finansowo-księgowych”, stanowiąca załącznik nr 4 do *Instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych* zawierała tylko informacje na temat umów związanych z wynajmem nieruchomości o charakterze mieszkalnym. Prowadzono „Rejestr umów i porozumień z innymi jednostkami dotyczącymi sposobu działania własnej placówki” wśród których zawarto umowy wynajmu pomieszczeń – ustalenie pkt IV.49 protokołu.
19. W treści umów dotyczących najmu sal, gabinetu lekarskiego oraz pomieszczeń sypialnianych zawarto m.in. informacje dotyczące przedmiotu umowy, wysokości najmu, warunków i terminu płatności, czasu trwania umowy (wskazane podkreślenie w przypadku umów na wynajem pomieszczeń sypialnych, w przypadku wynajmu sal gimnastycznych i lekcyjnych brak wyraźnego wskazania okresu obowiązywania umowy), okoliczności wypowiedzenia umowy. Brak w umowie postanowień dot. naliczania odsetek ustawowych za nieterminowe regulowanie płatności. Umowy z zakresu gromadzenia środków publicznych, z okresu objętego kontrolą, ze strony Ośrodka podpisywane były przez dyrektora i główną księgową. Czas trwania umowy nie wykraczał poza rok kalendarzowy – ustalenie pkt IV.50 protokołu.
- W piśmie z dnia 09.07.2018 r., sygn. SOSW.SG/091/4/2018 dyrektor jednostki zobowiązała się do wprowadzenia zmian dotyczących zapisów we wzorze umowy najmu oraz naniesienia zmian w „Karcie obiegu dokumentów finansowo - księgowych” do dnia 31.08.2018 r.
20. W umowach nie zawarto zapisów stanowiących, iż opłaty związane z eksploatacją przedmiotu umowy, w szczególności koszty: energii elektrycznej, wody, gazu, co., wywozu śmieci wliczone są w cenę najmu pomieszczenia/powierzchni. Nie pobierano też z tego tytułu osobnych opłat od wynajmujących – ustalenie pkt IV.51 protokołu.
- W piśmie z dnia 09.07.2018 r., sygn. SOSW.SG/091/4/2018 dyrektor jednostki zobowiązała się do wprowadzenia zmian dotyczących zapisów we wzorze umowy najmu oraz naniesienia zmian w „Karcie obiegu dokumentów finansowo - księgowych” do dnia 31.08.2018 r.
21. Stawki za wynajem pomieszczeń obowiązujące od dnia 01.01.2017 r. ustalono w drodze zarządzenia dyrektora Ośrodka. Wysokość opłat za wynajem pomieszczeń w 2017 roku była zgodna z ustalonymi w regulacji wewnętrznej – ustalenia pkt IV.52 – IV.53 protokołu.
22. Dokonywanie transakcji związanych z wynajmem pomieszczeń Ośrodka, w miesiącach określonych umową dokumentowano w 2017 roku fakturami VAT, które starszy referent ds. księgowych sporządzał techniką

komputerową, po skorzystaniu przez wynajmującego z pomieszczenia – ustalenia pkt V.107 – V.109 protokołu.

23. Faktury sporządzane były w oparciu o, w przypadku: noclegów - ilość zakwaterowanych osób x ilość noclegów: zgodnie z zapisami umowy, sal gimnastycznych i lekcyjnych - harmonogram korzystania z wynajmowanych sal, będący załącznikiem do umowy. W toku kontroli ustalono, iż odpłatności te naliczono prawidłowo – ustalenie pkt V.110 protokołu.
24. Przypis należności z tytułu wynajmu pomieszczeń był generowany automatycznie w momencie wystawienia (data) faktury z programu komputerowego, w korespondencji: Wn 221-10-854-85403-0750-00-(...) – należności z tytułu dochodów budżetowych (...), Ma 720-10-854-85403-0750 – przychody z tytułu dochodów budżetowych - czynsze, Ma 225-10-854-85403-4530-01 – rozrachunki z budżetem w wartościach odpowiadających zapisom umowy. Wpływ płatności z tytułu wynajmu pomieszczeń w 2017 roku ujmowano w księgach rachunkowych wyciągiem bankowym, odpowiednio: Wn 130-10-854-85403-0750 – *rachunek bieżący jednostki – subkonto dochodów – wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa*, Ma 221-10-854-85403-0750-00-(...) – *należności z tytułu dochodów budżetowych (...)* – ustalenia pkt V.111 – V.112 protokołu
25. W toku kontroli dokonano sprawdzenia terminowości regulowania płatności przez najemców pomieszczeń Ośrodka w 2017 roku. Ustalono, iż należności były regulowane terminowo za wyjątkiem jednej sytuacji – płatność nastąpiła 7 dni po terminie. Jednostka nie naliczyła odsetek od nieterminowego uregulowania odpłatności, co było niezgodne z art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 ze zm., obecnie Dz.U. z 2017, poz. 2077). Kwota odsetek obliczona przez zespół kontrolny wyniosła 0,21 zł – ustalenia pkt V.113 – V.114 protokołu.
- Nienaliczenie odsetek od nieterminowego uregulowania odpłatności jest czynem, który w myśl przepisu art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1311 ze zm.) mógłby stanowić naruszenie dyscypliny finansów publicznych. W tym wypadku jednak, ze względu na wysokość nienaliczonych odsetek (0,21 zł), zastosowanie znajduje art. 26 ust. 1 tej samej ustawy, w myśl którego nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych działanie lub zaniechanie określone m.in. w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy, którego przedmiotem są środki finansowe w wysokości nieprzekraczającej jednorazowo, a w przypadku więcej niż jednego działania lub zaniechania – łącznie w roku budżetowym kwoty minimalnej. Kwota ta zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy wynosiła w 2017 roku 3.536,87 zł.
- W piśmie z dnia 09.07.2018 r., sygn. SOSW.SG/091/4/2018, dyrektor jednostki złożyła stosowne wyjaśnienie.

Wpływy z usług paragraf 830 (wyżywienie) – ustalenie i windykacja należności

26. Zasady odpłatności za wyżywienie w Ośrodku zostały określone w Zarządzeniu nr 5a/2011 Dyrektora Ośrodka z dnia 01.09.2011 r. Ustalono, iż za wyżywienie uczniowie wnosili opłatę równą kosztowi surowców zużytych do przygotowania posiłków. Pracownicy i inne osoby korzystający z wyżywienia ponosili pełną odpłatność za posiłek. W kontrolowanym okresie obowiązywały stawki odpłatności za wyżywienie wprowadzone Zarządzeniem Dyrektora Ośrodka nr 18/2016 z dnia 30.12.2016 r. oraz Zarządzeniem Dyrektora Ośrodka nr 5A/2017 z dnia 16.01.2017 r. – ustalenia pkt IV.54-IV.56, pkt IV.58, pkt IV.81. – IV.83 protokołu.

Odpłatność za wyżywienie wychowanków przebywających w internacie

27. W momencie przyjęcia dziecka do internatu dyrektor Ośrodka wydawał decyzję dotyczącą wysokości opłaty za wyżywienie. W decyzjach zawieranych na okres roku szkolnego określono m.in. podstawy prawne, przedmiot, uzasadnienie, termin płatności – ustalenia pkt IV.59 – IV.61, pkt IV.63 - IV.64 protokołu.
28. Zasady zwolnienia z odpłatności za wyżywienie na podstawie decyzji wydanej przez dyrektora Ośrodka określono Zarządzeniem nr 8/2016 z dnia 25.08.2016 r. Opłaty za wyżywienie wychowanków pobierano w wysokości proporcjonalnej do czasu faktycznego pobytu dziecka w Ośrodku – ustalenia pkt IV.57, pkt IV.62 protokołu.
29. W przypadku uzyskania pomocy w formie dożywiania dla ucznia, Ośrodek na podstawie decyzji bądź informacji dotyczącej przyznania pomocy w formie dofinansowania posiłków, obciążał kosztami właściwy miejscu zamieszkania dziecka ośrodek pomocy społecznej. Zmiany w decyzjach wprowadzano aneksem. Wyjątek stanowiły decyzje pełnopłatne, wystawione na ucznia przez Ośrodek, do których po otrzymaniu pisma od właściwego ośrodka pomocy społecznej nie wprowadzano zmian - ustalenia pkt IV.65 – pkt IV.71 protokołu.
30. Podstawę ustalenia należności za wyżywienie stanowiły „Tabele obecności uczniów w internacie” prowadzone w portierni Ośrodka. Miesięczne zestawienia „Należności za m-c ...2017 (internat)” sporządzane przez referenta ds. księgowych w ostatnim dniu miesiąca, stanowiły podstawę do dokonania przypisu w księgach rachunkowych - ustalenia pkt IV.71 – IV.75, pkt V.118 protokołu.

Odpłatność za wyżywienie dzieci przebywających w świetlicy

31. Dla uczniów korzystających z wyżywienia, a nie będących wychowankami internatu prowadzono „Kartę zgłoszenia dziecka do stołówki Ośrodka”. Rodzice/opiekunowie prawni zgłaszali chęć korzystania z posiłków wypełniając kartę. Rodzice składając własnoręczny podpis oświadczali, że przedłożone w karcie informacje są zgodne ze stanem faktycznym i zobowiązują się do regularnego uiszczania należnej opłaty z tytułu kosztów żywienia dziecka w stołówce Ośrodka, z góry do 15 dnia każdego miesiąca – ustalenia pkt IV.76 – IV.77 protokołu.

32. Podstawę ustalenia należności za wyżywienie stanowiły zestawienia „*Posiłki dzieci przebywających w świetlicy w miesiącu...*” prowadzone w świetlicy Ośrodka przez wychowawców. Miesięczne zestawienia „*Należności za m-c ...2017(świetlica)*” sporządzane przez referenta ds. księgowych w ostatnim dniu miesiąca, stanowiły podstawę do dokonania przypisu w księgach rachunkowych jednostki - ustalenia pkt IV.78 – IV.80 protokołu.
33. Na podstawie próby z miesiąca marca 2017 roku ustalono, iż prawidłowo naliczano i pobierano odpłatności za wyżywienie wychowanków internatu i dzieci przebywających w świetlicy. Przypisu należności budżetowych z tytułu należności za wyżywienie w księgach rachunkowych dokonywano dowodem księgowym „Polecenie Księgowania” na kontach Wn 221-10-854-85403-0830 – imiennie utworzone dla każdego dłużnika, Ma 720-10-854-85403-0830 – ustalenia pkt V.115 – V.119, pkt V.128 – V.131 protokołu.
34. Podstawą dokonania płatności przez rodziców/opiekunów prawnych dzieci za wyżywienie wychowanków internatu były decyzje dyrektora Ośrodka, a za wyżywienie dzieci przebywających w świetlicy były „*Karty zgłoszeń dziecka do stołówki Ośrodka*”. Z reguły należność za wyżywienie opłacano w wyznaczonym terminie, tj. z góry do 15 dnia każdego miesiąca. Wpłaty dokonywano przelewem lub do kasy Ośrodka. Wpływ należności na konto bankowe potwierdzały wyciągi bankowe zaewidencjonowane w księgach rachunkowych jednostki dokumentem księgowym WB na kontach Wn 130-10-854-85403-0830, Ma 221-10-854-85403-0830-*indywidualnie utworzonych dla każdego dłużnika*. Należności uiszczane w kasie Ośrodka potwierdzały raporty kasowe zaewidencjonowane w księgach rachunkowych jednostki dokumentem księgowym RK na kontach Wn 101-10-01, Ma 221-10-854-85403-0830-*indywidualnie utworzonych dla każdego dłużnika*. Osobom, które nie wpłaciły należności w wyznaczonym terminie wystawiano noty odsetkowe – ustalenia pkt V.120 – V.121, pkt V.127, pkt V.132 – V.134 protokołu.
35. Opłaty wnoszone przez ośrodki pomocy społecznej dotyczące dofinansowania wyżywienia wychowanków przekazywane były terminowo na rachunek bankowy Ośrodka przelewem na podstawie faktur VAT. Na fakturach VAT obciążających kosztami ośrodki pomocy społecznej stwierdzono zgodność stawek wraz z decyzjami o przyznaniu pomocy w formie dożywiania. Na fakturach stosowano stawkę VAT – zwolniony, na podstawie art. 43 ust.1 pkt 24 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towaru i usług. W dniu wystawienia faktury VAT ewidencjonowano w księgach rachunkowych, zgodnie z obowiązującym planem kont na kontach Wn 221-10-854-85403-0830 - imiennie utworzonych dla każdego dłużnika, Ma 720- 10854-85403-0830– ustalenia pkt V.122 – V.126 protokołu.

Odpłatność za posiłki pracowników pedagogicznych, pracowników administracji i obsługi oraz innych osób korzystających z wyżywienia

36. Odpłatność za posiłki pracowników Ośrodka oraz innych osób korzystających z wyżywienia prowadzono w miesięcznych zestawieniach pn „*Miesiąc - ... - rok 2017*”, sporządzanych bez podpisu oraz daty.

Na podstawie zestawienia uprawnieni pracownicy sporządzali „Wykazy potrąceń za korzystanie z wyżywienia” osobno dla pracowników administracji i obsługi, dla nauczycieli, dla pozostałych osób oraz dla osób dorosłych spoza placówki. Wykazy Potrąceń za korzystanie z wyżywienia stanowiły podstawę dokonania przypisu w księgach rachunkowych jednostki - ustalenia pkt IV.84 – IV.85 protokołu.

37. Na podstawie próby z miesiąca marca 2017 roku ustalono, iż prawidłowo naliczono odpłatności za wyżywienie pracowników pedagogicznych, administracji i obsługi oraz pozostałych osób. Przypisu należności budżetowych z tytułu należności za wyżywienie w księgach rachunkowych dokonywano dowodem księgowym „Polecenie Księgowania” na kontach Wn 221-10-854-85403-0830 – utworzone dla grupy poszczególnych dłużników, Ma 720-10-854-85403-0830 – ustalenia pkt V.135 – V.137 protokołu.
38. Opłaty za wyżywienie pracowników potrącano z najbliższego wynagrodzenia zasadniczego, co potwierdzały listy płac. Wpływ opłat potwierdzały wyciągi bankowe zaewidencjonowane dokumentem WB na kontach Wn 240-10-854-85495-4010, Ma 130-10-854-85495-4010 – ustalenia pkt V.138 – V.144 protokołu.
39. Pozostałe osoby korzystające z wyżywienia uiszczaly opłaty w kasie Ośrodka, co potwierdzały raporty kasowe zaewidencjonowane na kontach Wn 101-10-01, Ma 221-10-854-85403 – ustalenie pkt V.145 protokołu.

Wpływy z pozostałych odsetek za nieterminowe regulowanie należności w paragrafie 920

40. Za nieterminowe regulowanie należności za wynajem lokali mieszkalnych oraz wyżywienie wychowanków internatu i świetlicy w kontrolowanym okresie w Ośrodku wystawiano noty odsetkowe na podstawie kalkulatora odsetek ustawowych dostępnych na stronie www.kalkulatory.gofin.pl, których wydruków nie załączano do not odsetkowych. Zespół kontrolny ustalił dwie omyłki przy ustaleniu terminu zapłaty oraz jedną omyłkę przy odczytaniu terminu zapłaty – skutkujące w danych przypadkach nieprawidłowym naliczeniem odsetek od nieterminowej płatności należności – ustalenia pkt V.97, pkt V.101, pkt V.146, pkt V.148 i V.151 protokołu.
41. Stawka odsetek od nieterminowych płatności wynosiła 5% i była niezgodna z art. 359 i art. 481 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny (*t.j. Dz.U. z 2016 r. poz.380 ze zm.*, obecnie *t.j. Dz. U. z 2017, poz. 459 ze z zm.*). Stosowanie odsetek ustawowych kapitałowych za nieterminowe regulowanie należności zamiast odsetek za opóźnienie należnych w przypadku nieterminowego uiszczania należności, które oblicza się na podstawie art. 481 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny od dnia 01.01.2016 r. wprowadzono Zarządzeniem Dyrektora Ośrodka nr 1/2016 z dnia 04.01.2016 r. – ustalenia pkt V.96, pkt V.98, pkt V.147, V.149 protokołu.

W piśmie z dnia 09.07.2018 r. sygn. SOSW.SG/091/4/2018, dyrektor jednostki poinformowała o zmianie stawki odsetek od nieterminowych płatności Zarządzeniem Dyrektora nr 17/2018 z dnia 19.06.2018 r.

Ustalenie należności w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia jest czynem, który w myśl przepisu art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (*t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1311*) mógłby stanowić naruszenie dyscypliny finansów publicznych. W tym wypadku jednak ze względu na obliczoną przez zespół kontrolny różnicę wysokości odsetek, tj. 627,58 zł, zastosowanie znajduje art. 26 ust. 1 tej samej ustawy, w myśl którego nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych działanie lub zaniechanie określone m.in. w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy, którego przedmiotem są środki finansowe w wysokości nieprzekraczającej jednorazowo, a w przypadku więcej niż jednego działania lub zaniechania – łącznie w roku budżetowym kwoty minimalnej. Kwota ta zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy wynosiła w 2017 roku 3.536,87 zł.

42. Naliczenie odsetek z tytułu nieuregulowania należności ewidencjonowano w księgach rachunkowych jednostki – dokumentem księgowym „Polecenie księgowania” za najem lokali mieszkalnych na kontach Wn 221-10-854-85403-0920- imiennie utworzone dla każdego dłużnika, Ma 750-10-854-85403-0920-2, za wyżywienie na kontach Wn 221-10-854-85403-0920- imiennie utworzone dla każdego dłużnika, Ma 750-10-854-85403-0920-1 – ustalenia pkt V.102, pkt V.104 i V.152 protokołu.

43. W przypadku pięciu najemców (5/13) lokali mieszkalnych w objętym kontrolą 2017 roku: występowały płatności regulowane nieterminowo, za niektóre miesiące w okresie objętym kontrolą płatności nie dokonano w ogóle oraz płatności dokonywano w kwotach nieodpowiadających tym z umowy – zaokrąglano w górę – ustalenie pkt V.99 protokołu.

Dwóch najemców lokali mieszkalnych dokonywało płatności nieterminowo oraz w kwotach zaokrąglonych w górę względem tej z umowy najmu. Jak wyjaśniła główna księgowa, nie stosowano zwrotów do najemców. Taką zaokrągloną wpłatę przekazywano w całości jako dochód do jednostki nadrzędnej. Nadwyżkę (w większości przypadków, będącą i tak spóźnioną wpłatą) zaliczano na poczet: następnej opłaty czynszowej za lokal mieszkalny lub naliczanych na koniec kwartału odsetek (paragraf 0920 – pierwsza nadpłacono kwota po naliczeniu odsetek), bądź na obie wymienione należności. Starszy referent ds. księgowych prowadził ewidencję pomocniczą, w której odnotowywał wpłacane przez najemców nadpłaty oraz umniejszone w związku z nimi należności dla następnego miesiąca. W programie finansowo - księgowym na kontach 221 analitycznych poszczególnych najemców ewidencjonowano wyłącznie przypisy należności w kwocie wynikającej z zapisów umowy najmu oraz regulowanie opłat w kwotach uiszczanych przez najemców (włącznie z nadpłatami) na paragrafach 0750 i 0920 (w przypadku pierwszej wpłaty z nadpłatą po wystawieniu noty odsetkowej) – ustalenia pkt V.100 – V.101 protokołu.

W piśmie z dnia 09.07.2018 r., sygn. SOSW.SG/091/4/2018, dyrektor jednostki złożyła stosowne wyjaśnienie.

44. W roku 2017 uregulowano wszystkie odsetki wynikające z paragrafu 0750, naliczone do dnia 30.09.2017 r. Odsetki wystawione na dzień 31.12.2017 r. opłacono w styczniu 2018 roku – ustalenie pkt V.105 protokołu.
45. W jednostce nie stosowano pisemnych wezwań do zapłaty dla najemców, którzy nie uiszcili w terminie opłaty za najem lokalu mieszkalnego. Najemców mieszkających na terenie Ośrodka informowano osobiście lub sms-owo o upływającym terminie zapłaty – ustalenie pkt V.106 protokołu.
46. Noty odsetkowe wysyłano dłużnikom listem zwykłym lub przekazywano osobiście w Ośrodku, bez potwierdzenia odbioru. W przypadku nie uiszczenia należności w terminie 21 dni od momentu wysłania noty odsetkowej dłużnikowi wysyłano upomnienie podpisane przez dyrektora Ośrodka – ustalenia pkt V.153 – V.154 protokołu.

Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów paragraf 950

47. Analizując okazany do kontroli wydruk z systemu Progran Finanse „Analityka kont (wg dokumentów) Od m-ca: Styczeń do m-ca: Grudzień roku 2017 dla kontr 7__-__-__-0950 analitycznych” konto 760-10-854-85403-0950 – pozostałe przychody operacyjne – wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów kontrolujący ustalili, iż jednostka uzyskała w badanym okresie odszkodowania od ubezpieczyciela – PZU. Wpływ odszkodowań, został udokumentowany pismami od ubezpieczyciela, w których poinformowano o przyznaniu odszkodowania oraz jego wysokości i dyspozycji wypłaty. Odszkodowania zostały zaewidencjonowane w księgach rachunkowych na podstawie pism od ubezpieczyciela PZU w chwili wpływu środków na rachunek bankowy jednostki bezpośrednio na konto zespołu „7”, ze wskazaniem odpowiedniej klasyfikacji budżetowej. Wyjątek stanowiły odszkodowania wpłacone w miesiącach styczniu i marcu, które omyłkowo zaewidencjonowano w paragrafie 970 – wpływy z różnych dochodów. Omyłka została skorygowana w dniu 29.05.2017 r., co dokumentował okazany do kontroli dowód księgowy – „Polecenie księgowania” – ustalenia pkt V.155 – V.159 protokołu.

Wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej (darowizna z MOPR w Poznaniu) paragraf 960

48. W kontrolowanym okresie jednostka uzyskała darowiznę celem wsparcia finansowego Ośrodka. Wpływ darowizny na rachunek bieżący jednostki potwierdzał wyciąg bankowy zaewidencjonowany w księgach rachunkowych jednostki na kontach Wn 130-__-__-0960, Ma 760-__-__-0960 z uwzględnieniem klasyfikacji budżetowej – ustalenie pkt V.160 – V.161 protokołu.

Wpływy z różnych dochodów (sprzedaż makulatury i nadpłata za energię elektryczną) paragraf 970

49. Mając do dyspozycji wydruk z systemu Progran Finanse „Analityka kont (wg dokumentów) Od m-ca: Styczeń do m-ca: Grudzień roku 2017 dla kontr 7__-__-__-970 analitycznych” kontrolujący ustalili, iż jednostka uzyskiwała dochody z różnych tytułów tj. z rozliczenia nadpłaty za energię elektryczną oraz ze

sprzedaży makulatury. Ustalono, iż jednostka nie dochodziła należności z tytułu terminowego odprowadzania podatku oraz składek z ubezpieczenia chorobowego – ustalenie pkt V.162 protokołu.

50. Rozliczenie nadpłaty za zużycie energii elektrycznej w okresie 01.09.2016 r. – 31.12.2016 r. zostało zaewidencjonowane w księgach rachunkowych Ośrodka na podstawie f-ty VAT Korekta z dnia 29.03.2017 r. na kontach Wn 130-___-___-___0970, Ma 760-___-___-___0970, co dokumentował okazany do kontroli dowód księgowy – Wyciąg Bankowy. Rozliczenie zużycia energii elektrycznej dotyczyło roku 2016 i w związku z czym winno zostać zaewidencjonowane w paragrafie 940 – wpływy rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych, zgodnie z załącznikiem Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (*Dz.U. z 2014 r., poz.1053 ze zm.*) – ustalenia pkt V.163 – V.164 protokołu.

W piśmie z dnia 09.07.2018 r., sygn. SOSW.SG/091/4/2018 dyrektor jednostki poinformowała, iż rozliczenia dotyczące lat ubiegłych będą ewidencjonowane w paragrafie „0940”.

51. Należność za sprzedaż makulatury została ustalona na podstawie „Formularza Przyjęcia Odpadów Metali” z dnia 15.11.17 wystawionego przez firmę odbierającą surowce wtórne. Wpływ środków nastąpił jako wpłata do kasy, co zostało potwierdzone właściwymi dokumentami. Ponadto uzyskana należność została udokumentowana fakturą VAT odwrotnie obciążającą sprzedaż, wystawioną przez Ośrodek. Powyższe zdarzenie zaewidencjonowano w księgach rachunkowych jednostki zgodnie z obowiązującym planem kont, z uwzględnieniem klasyfikacji budżetowej – ustalenia pkt V. 165 – V.167 protokołu.

Inwentaryzacja składników aktywów i pasywów jednostki w drodze potwierdzenia sald

52. W Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych w Owińskach, w terminie wynikającym z art. 26 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. *Dz. U. z 2017 r. poz. 2342 ze zm., obecnie t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 395 ze zm.*), tj. na ostatni dzień roku obrotowego przeprowadzono inwentaryzację składników aktywów i pasywów w drodze potwierdzenia sald. Wszystkie potwierdzenia sald zostały podpisane przez odbiorców i odesłane – ustalenia pkt VI. 168 – VI.169 protokołu.

Ewidencja rozrachunków

53. Kontrolujący ustalili, iż przychody z tytułu dochodów budżetowych ewidencjonowano wraz ze wskazaniem odpowiednich paragrafów na podstawie wpłat na rachunek bankowy i do kasy, wystawionych faktur, zawartych umów i decyzji, pism, not odsetkowych, upomnień, sporządzonych przypisów oraz faktur VAT na kontach 720, 750 i 751 oraz 760 i 761. Rozrachunki z tytułu dochodów budżetowych ewidencjonowano na koncie 221 – należności z tytułu dochodów budżetowych. Po stronie Wn konta ewidencjonowano ustalone należności i zwroty nadpłat, a po stronie Ma uzyskane wpłaty z tytułu dochodów budżetowych. Ewidencja szczegółowa do konta 221 była prowadzona według dłużników i podziałek klasyfikacji

budżetowej, a system komputerowy umożliwiał wydruk subkonta dla każdego z kontrahentów – ustalenia pkt VII.170 – VII.173, VII.176 – VII.178 protokołu.

54. Wyjątek stanowiły dochody z tytułu otrzymanych odszkodowań, darowizn oraz rozliczenia energii elektrycznej, które ewidencjonowano z pominięciem konta rozrachunkowego 221 – należności z tytułu dochodów budżetowych, które zgodnie z obowiązującymi zasadami określonymi w Załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. 2017 poz. 760 obecnie t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1911) służy do ewidencji należności jednostek z tytułu dochodów budżetowych. Ewidencja szczegółowa do konta 221 powinna być prowadzona według dłużników i podziałek klasyfikacji budżetowej oraz budżetów, których należności dotyczą – ustalenia pkt VII.174 – VII.175 protokołu.

W piśmie z dnia 09.07.2018 r., sygn. SOSW.SG/091/4/2018 dyrektor jednostki zapewniła, iż otrzymane odszkodowania i darowizny oraz rozliczenia energii elektrycznej ewidencjonowane będą przez konta rozrachunkowe.

55. Weryfikując okazane wydruki dotyczące badanego okresu, tj. roku 2017, biorąc pod uwagę odprowadzony podatek VAT – konto 225 oraz pozostałe do zapłaty należności, bilans otwarcia, zarachowane umorzenia należności wynikające z decyzji Naczelnika Urzędu Skarbowego kontrolujący ustalili, iż obroty na kontach 130, 221, 222, 225, 720, 750, 751, 760, 761 oraz realizacja dochodów w dziale 854, dla rozdziału 85403 w paragrafach 610, 640, 690, 750, 830, 920, 950, 960, 970 były zgodne – ustalenia pkt VII.179 – VII.180 protokołu.

56. W rocznym sprawozdaniu Rb-275 z wykonania planu dochodów budżetowych za 2017 rok wykazane zostały dane o dochodach w poszczególnych paragrafach zgodne z prowadzoną ewidencją księgową - ustalenie pkt VII.181 protokołu.

Przekazywanie zrealizowanych dochodów własnych powiatu

57. Dochody budżetowe, w okresie objętym kontrolą, przebrane zostały na rachunek Starostwa Powiatowego w kwotach zgodnych z prowadzoną ewidencją księgową według podziałek klasyfikacji budżetowej. Stwierdzono terminowe odprowadzenie dochodów budżetowych uzyskanych w 2017 roku, zgodnie z terminami wynikającymi z Uchwały nr 2254/2013 Zarządu Powiatu w Poznaniu z dnia 22.10.2013 r. – ustalenia pkt VIII.182 – VIII.184 protokołu.

Starosta Poznański

Po uwzględnieniu przedstawionych przez dyrektora Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach wyjaśnień w piśmie z dnia 09.07.2018 r., sygn. SOSW.SG/091/4/2018 do protokołu z kontroli problemowej odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Sposób realizacji podjętych przez dyrektora Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach działań zadeklarowanych w piśmie z dnia 09.07.2018 r. sygn. SOSW.SG/091/4/2018 sprawdzony zostanie przez Wydział Audytu i Kontroli Starostwa Powiatowego w Poznaniu podczas kolejnej kontroli w jednostce.

STAROSTA
Jan Gralkowski

Do wiadomości:

1. Przewodniczący Rady Powiatu w Poznaniu
2. Zarząd Powiatu w Poznaniu.
3. Wydział Edukacji
4. KO a/a